

IMPACTUL METODELOR INTERACTIVE DE GRUP

asupra elevilor din ciclul primar

CUPRINS

Prefață	5
Rezumat	8
Introducere	10
CAPITOLUL I	
Realitățile și perspectivele învățământului românesc actual	14
I.1. Caracterul activ al învățământului – cerință fundamentală a epocii contemporane	14
I.2. Învățarea activ-participativă și creativă – cerință a învățământului modern	18
I.3. Metode și tehnici interactive de grup – modalități moderne de învățare activ-participativă și creativă	44
CAPITOLUL II	
Obiectivele și metodologia cercetării	92
II.1. Obiectivele cercetării	92
II.2. Ipoteza cercetării	92
II.3. Subiecții cercetării	93
II.4. Metodologia cercetării	93
II.5. Prelucrarea și interpretarea datelor.....	98
CAPITOLUL III	
Rezultatele cercetării	113
CAPITOLUL IV	
Concluzii și aprecieri finale	120
BIBLIOGRAFIE	134

Capitolul **I****REALITĂȚILE ȘI PERSPECTIVELE
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC ACTUAL****1.1. Caracterul activ al învățământului –
cerință fundamentală a epocii contemporane**

Caracterul activ al învățământului este o cerință fundamentală a epocii contemporane. Societatea actuală se confruntă cu schimbări rapide, cu o creștere continuă a accesului la informație și cu necesitatea de a dezvolta abilități, care să îi permită adaptarea și inovarea constantă.

Iată câteva motive pentru care caracterul activ al învățământului este esențial în lumea actuală:

- 1. Promovarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor.** Un învățământ activ încurajează elevii să analizeze, să evalueze și să gândească în mod critic. Ei sunt provocați să caute soluții la probleme complexe și să aplice cunoștințele în contexte diverse.
- 2. Stimularea creativității și inovației.** Prin participarea activă, elevii sunt încurajați să-și dezvolte imaginația și să gândească în afara tiparelor obișnuite. Aceasta promovează inovația și creativitatea, competențe esențiale într-o lume în continuă schimbare.
- 3. Dezvoltarea abilităților sociale și a spiritului de echipă.** Învățarea activă în grupuri sau în colaborare cu colegii îi învață pe elevi să comunice eficient, să își împartă responsabilitățile și să lucreze ca parte a unei echipe. Aceste abilități sunt cruciale în orice domeniu al vieții.

4. **Pregătirea pentru viitorul în muncă.** Într-o societate caracterizată de schimbări rapide și de avansuri tehnologice continue, este esențial ca elevii să învețe. Prin participarea activă în procesul de învățare, ei dobândesc abilități de învățare autonomă și adaptabilitate, ceea ce îi pregătește pentru cerințele pieței muncii.
5. **Favorizarea motivării și angajamentului.** Atunci când elevii se simt implicați și au un rol activ în procesul de învățare, ei sunt motivați să participe și să se angajeze în activități școlare. Acest lucru poate conduce la performanțe academice remarcabile și la o dorință continuă de a învăța.
6. **Cultivarea încrederii în sine și a independenței.** Prin luarea deciziilor și asumarea responsabilității pentru propriul proces de învățare, elevii își dezvoltă încrederea în propriile abilități și devin independenți în procesul de acumulare a cunoștințelor.

În concluzie, caracterul activ al învățământului este o cerință esențială în epoca noastră contemporană, întrucât pregătește elevii pentru un mediu complex și în continuă schimbare. Această abordare îi ajută pe școlarii mici să-și dezvolte abilități esențiale pentru succesul lor în viață și să devină cetățeni activi și implicați în societate.

Pentru asigurarea caracterului activ-participativ și creativ al învățării și ca rezultat practic-aplicativ al acestuia, în procesul instructiv-educativ se cer luată în evidență mai multe considerații de ordin pedagogic.

Pentru realizarea cerințelor ce stau în atenția învățătorului sunt necesare: pregătirea, perfecționarea și autoperfecționarea profesională permanentă și continuă. În această ordine logică de idei, realizarea optimă a activizării elevilor în procesul instructiv-educativ este condiționată, în primul rând, de reactivarea în conștiința educatorului a unui crez pedagogic format din câteva cerințe principale și obligatorii, fără de care este de neconceput realizarea acestui fenomen. Se cere ca:

- a) Educatorul să se pregătească temeinic pentru fiecare lecție, predând cu pasiune și pricepere, pentru a putea să stimuleze curiozitatea științifică a elevilor și să dea răspunsuri competente la oricare întrebare pusă în legătură cu cele predate. Să cunoască foarte bine colectivul de elevi cu care își desfășoară activitatea. Numai cunoscând fiecare elev poți activa întregul colectiv în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor.
- b) Procesul de învățare să se desfășoare pe o puternică bază motivațională, dezvoltând interesele de cunoaștere ale elevilor.

- c) La fiecare lecție, cunoștințele noi să ridice probleme de gândire, pornind de la ușor la greu, de la cunoscut la necunoscut etc. – în așa fel încât fiecare elev să aibă o participare activă, pe măsura posibilităților sale intelectuale în asimilarea noului din lecția respectivă.
- d) Predarea și învățarea să se realizeze prin munca independentă și productiv-creatoare a elevilor, asigurând astfel și caracterul practic aplicativ al cunoștințelor. Activitatea de învățare va căpăta, astfel, un tot mai profund accent de investigație științifică proprie, pentru deprinderea tehnicilor și folosirea acelor modalități metodice care duc mai rapid și mai eficient la cunoștințele căutate.

În calitatea sa de conducător al procesului de învățământ, cadrul didactic, respectând cerințele enumerate, îmbinând cu măiestrie și tact pedagogic toate modalitățile de lucru oferite de literatura de specialitate, poate realiza caracterul activ și practic-aplicativ al cunoștințelor.

Reactivarea acestor cerințe indică gradul și conținutul pregătirii psihologice și tehnico-profesionale a învățătorului, care promovează starea activă și creativă a elevilor la lecție.

Activizarea elevului la lecție presupune:

- a) **O participare fizică**, prin care înțelegem nu numai prezența, dar și o anumită ținută caracteristică unei atitudini intelectuale, prin felul cum știe să privească, să observe, să se autoobserve, să asculte și chiar să zâmbească.
- b) **Participarea lui intelectuală** – elevul acționează sub impulsul unei atenții voluntare, concentrându-și toate eforturile pentru rezolvarea problemei propuse.
- c) **O participare afectivă** – aceasta solicită trăirea sau retrăirea faptelor de viață prin intermediul problemei studiate oferite spre analiză, continuarea sau dezvoltarea unor sentimente și atitudini de aprobare sau dezaprobare.
- d) **O participare creatoare** – reprezintă treapta de finalizare a întregii activități, fără a se constitui, însă, doar ca o etapă finală în munca didactică. Pe tot parcursul activității, elevul trebuie să fie solicitat să aplice în situații cât mai deosebite – cunoștințele, să interpreteze fenomenele într-o manieră personală, să asculte și să ofere soluții, să clarifice și să aprecieze faptele studiate dintr-o anumită perspectivă, asigurând astfel și caracterul practic-aplicativ al acestora.

Întrebarea firească pe care ne-o adresăm, constant, în calitate de cadre didactice și care constituie cheia spre eficiență în actul instructiv-educativ, ar fi: cu

ce modalități pedagogice trebuie să acționăm în procesul de învățământ spre a obține și intensifica activizarea elevilor, capacitatea lor de a aplica în practică a cunoștințele însușite? Învățământul românesc actual se confruntă cu diverse realități și are în față numeroase perspective, influențate de factori interni și externi. Iată o analiză a acestora:

Realitățile învățământului românesc actual

1. **Accesibilitatea și infrastructura.** Desigur, învățământul este disponibil pentru un număr mare de copii, dar există, încă, provocări legate de accesibilitatea în zonele rurale sau dezavantajate economic. Unele școli se confruntă cu probleme legate de infrastructură, cum ar fi clădiri învechite, lipsa dotărilor moderne sau condiții precare de învățare.
2. **Resursele umane.** Învățământul se confruntă cu probleme legate de numărul insuficient de cadre didactice calificate, precum și de fluctuația în rândul acestora. În plus, necesitățile și așteptările cadrelor didactice sunt diverse, iar motivarea lor este un aspect important.
3. **Sistemul de evaluare.** Sistemul de evaluare, inclusiv examenele naționale și bacalaureatul, se află într-o continuă dezbatere și restructurare, în încercarea de a asigura o evaluare echitabilă și corectă a performanțelor elevilor.
4. **Curriculumul.** Curriculumul școlar este într-o continuă adaptare la noile cerințe și la evoluția societății. Se încearcă introducerea unor abordări mai flexibile și mai axate pe competențe.

Perspectivile învățământului românesc

1. **Inovația și tehnologia.** Integrarea tehnologiei în procesul de învățare devine din ce în ce mai importantă. Utilizarea platformelor online, a resurselor digitale și a metodelor inovatoare de predare poate îmbunătăți calitatea învățământului.
2. **Abordarea centrată pe elev.** Se observă o tendință către o învățare personalizată, care se adaptează nevoilor și ritmului de învățare al fiecărui elev. Aceasta presupune diferențierea instruirii și oferirea de suport suplimentar celor care au nevoie.
3. **Dezvoltarea competențelor cheie.** În contextul unei economii și societăți în continuă schimbare, accentul se pune pe dezvoltarea abilităților și competențelor-cheie, precum gândirea critică, comunicarea, rezolvarea problemelor și colaborarea.
4. **Educația incluzivă.** Promovarea unei educații incluzive și accesibile pentru toți elevii, indiferent de abilități sau nevoi speciale, este o prioritate.

Aceasta implică adaptarea curriculumului și oferirea de suport suplimentar pentru elevii cu diverse cerințe.

5. **Colaborarea cu părinții și comunitatea.** Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional este considerată esențială pentru succesul elevilor. Comunicarea deschisă între școală, familie și comunitate poate crea un mediu propice pentru învățare.

În concluzie, învățământul românesc actual se confruntă cu provocări și are nevoie de adaptare continuă pentru a răspunde cerințelor unei societăți în schimbare. Cu o abordare centrată pe elev, prin integrarea tehnologiei și implicarea comunității, există perspective pozitive pentru îmbunătățirea calității educației în România.

I.2. Învățarea activ-participativă și creativă – cerință a învățământului modern

Dimensiunile schimbărilor care se petrec în societatea contemporană reprezintă o provocare înfricoșătoare pentru cei a căror sarcină este să-i pregătească pe copii pentru viitor. Participarea activă în procesul de învățare este un aspect esențial pentru dezvoltarea și succesul elevilor în școală. Aceasta presupune implicarea activă a elevilor în activitățile de învățare, discuții și colaborări în clasă, evidențiind beneficiile pe care le aduce în ceea ce privește înțelegerea materiei, dezvoltarea abilităților sociale și formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

I. Creșterea nivelului de înțelegere

- a) *Procesul de prelucrare a informației.* Participarea activă încurajează procesul de prelucrare a informațiilor într-un mod profund și detaliat.
- b) *Îmbunătățirea retenției.* Elevii care participă activ la lecții au posibilitatea de a-și aminti și de a înțelege bine conținutul predat.

II. Dezvoltarea abilităților de comunicare și interacțiune socială

- a) *Îmbunătățirea abilităților de comunicare.* Participarea activă la discuții în timpul lecțiilor ajută la dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și non-verbală.
- b) *Stimularea colaborării.* Elevii, care participă activ în activități de grup, învață să lucreze împreună, să împartă idei și să găsească soluții comune la toate problemele.

III. Creșterea încrederii în sine și a motivației

- a) *Construirea încrederii.* Participarea activă le oferă elevilor oportunitatea de a-și exprima ideile și gândurile, ceea ce contribuie la construirea încrederii în propriile capacități.
- b) *Creșterea motivației.* Când elevii se simt implicați și valorizați în procesul de învățare, sunt motivați să participe și să depună eforturi pentru a obține rezultate bune.

IV. Formarea unei atitudini pozitive față de învățare

- a) *Cultivarea curiozității* Participarea activă în procesul de învățare încurajează curiozitatea și dorința de a descoperi și de a înțelege lucruri noi.
- b) *Dezvoltarea unei perspective pozitive.* Elevii care se implică activ în învățare au tendința de a-și dezvolta o atitudine pozitivă față de școală și învățare, în general.

Participarea activă în procesul de învățare joacă un rol crucial în succesul academic și dezvoltarea personală a elevilor. Aceasta contribuie la o înțelegere mai profundă a materiei, la dezvoltarea abilităților sociale și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare. Este important ca educatorii și părinții să încurajeze și să susțină participarea activă a elevilor în procesul de învățare, oferindu-le mediul și resursele necesare pentru a se implica, în mod constructiv, în educație.

Cadrele didactice au sarcina de a-i pregăti optim pe copii pentru a reuși, a fi prosperi într-un viitor pe care nu-l vedem.

Cantitatea enormă de informații disponibile face să devină imposibil, ba chiar ridicol să credem că volumul de cunoștințe acumulat în școală ar putea fi semnificativ în comparație cu totalul. Informațiile directe pe care le învață elevii noștri nu vor reprezenta doar o parte din tot ceea ce se știe într-un domeniu ci și o fracțiune foarte mică din ceea ce ei ar trebui să știe în cursul vieții lor.

O întrebare fundamentală pe care trebuie să și-o pună cadrele didactice acum, când tot mai multe țări se luptă cu tranziția către o economie de piață și o ordine socială democratică este: Cum putem să-i pregătim cel mai bine pe elevii pentru o viață democratică, activă și productivă? Este crucial să li se ofere elevilor o înțelegere profundă a principiilor democrației, drepturilor și responsabilităților cetățenești. Aceasta poate include studiul instituțiilor democratice, proceselor electorale, implicarea civică și drepturile omului.

1. **Dezvoltarea abilităților de gândire critică și analitică.** Elevii ar trebui să învețe să evalueze informațiile, să analizeze argumente și să-și formeze propriile opinii. Aceasta îi va ajuta să participe activ în procesul democratic și să ia decizii informate.

2. **Promovarea toleranței și respectului pentru diversitate.** Elevii ar trebui să învețe să aprecieze diversitatea culturală, etnică, religioasă și de gen și să fie deschiși la idei și perspective diferite. Aceasta este o componentă esențială a unei societăți democratice.
3. **Încurajarea implicării active în comunitate.** Elevii ar trebui să fie încurajați să se implice în proiecte și acțiuni care să le aducă beneficii comunității lor. Astfel, vor înțelege importanța participării lor la diferite proiecte și a contribuției lor la bunăstarea comună.
4. **Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale.** Abilitățile precum empatia, comunicarea eficientă și gestionarea conflictelor sunt esențiale pentru a fi cetățeni responsabili și productivi într-o societate democratică.
5. **Stimularea spiritului antreprenorial și a creativității.** Elevii ar trebui să fie încurajați să gândească în mod inovator, să dezvolte abilități antreprenoriale și să fie deschiși la oportunități de a crea și inova.
6. **Dezvoltarea abilităților digitale și media.** Într-o lume în care tehnologia joacă un rol tot mai important, elevii ar trebui să învețe cum să navigheze în mediul digital, să analizeze informațiile și să-și exprime opinia în mod responsabil online.
7. **Promovarea responsabilității personale și a eticii.** Școlarii mici ar trebui să înțeleagă importanța luării deciziilor responsabile, a respectării regulilor și a integrității în toate aspectele vieții lor.
8. **Dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor și de luare a deciziilor.** Elevii ar trebui să fie capabili să identifice problemele, să găsească soluții eficiente și să ia decizii informate și bine fundamentate.

Prin abordarea acestor aspecte, cadrele didactice pot contribui semnificativ la pregătirea elevilor pentru o viață democratică, activă și productivă într-o societate în tranziție, către o economie de piață și o ordine socială democratică.

Deși învățarea de cunoștințe este importantă, poate că totuși nu este esențială. Important pentru elevi este să învețe cum să-și însușească noi cunoștințe și competențe în mod eficient și să se implice activ și creativ în activitatea de învățare. Dezvoltarea abilităților de învățare eficientă și implicarea activă și creativă în procesul instructiv-educativ sunt esențiale pentru succesul elevilor, atât în cadrul școlii, cât și în viața lor ulterioară.

Aceste abilități le permit elevilor să-și gestioneze timpul și resursele în mod eficient, să înțeleagă și să aplice conceptele practice, să gândească într-un mod critic și să rezolve probleme complexe, să comunice eficient și să colaboreze într-un mod productiv. De asemenea, îi pregătesc să fie adaptați la schimbările și provocările

viitoare, să fie creativi în abordarea problemelor și să fie, în permanență, deschiși la învățarea continuă.

În concluzie, dezvoltarea acestor abilități joacă un rol fundamental în pregătirea elevilor pentru succesul în școală și pentru a deveni cetățeni activi și competenți în societatea contemporană.

Cu alte cuvinte, elevii trebuie să poată să întâlnească informații noi și să le examineze atent și critic. Ei trebuie să reflecteze asupra informațiilor și a ideilor în mod independent și să acționeze în concordanță cu rezultatele reflecției lor, în așa fel încât informațiile respective să devină utile. Este necesar să poată examina ideile noi din numeroase perspective, realizând judecăți asupra adevărului și valorii acestuia, determinând valoarea de ansamblu a ideilor, pe baza propriilor nevoi și scopuri.

Implicarea activă este un proces care se produce uneori intenționat, alteori spontan și care îl face pe cel care învață să dețină controlul asupra informației, punând-o sub semnul întrebării, integrând-o, reconfigurând, adaptând-o sau respingând-o. Este un proces care are loc atunci când cel care învață își pune întrebări ca: „Ce semnificație au aceste informații pentru mine?”, „Cum pot folosi aceste cunoștințe?”, „Cum se leagă aceste cunoștințe de ceea ce știam dinainte?”, „Îmi folosește această informație la ceva?”, „Care ar fi consecințele aplicării în practică a acestor idei, pentru mine și pentru ceilalți?”. De asemenea, trebuie subliniat faptul că învățarea eficientă, de durată, care poate fi aplicată la situații noi, constă, în principal, în găsirea sensului informațiilor și ideilor cu care avem de-a face. Acest lucru se întâmplă cel mai bine când cei care învață participă activ la procesul de învățare - internalizând, sintetizând și însușindu-și în felul acesta informațiile. Învățarea se intensifică atunci când elevii folosesc un repertoriu de strategii de gândire. Folosind aceste strategii, în cadrul experiențelor de învățare, elevii internalizează procesul învățării. Învățarea se intensifică atunci când se bazează pe cunoștințele și experiențele anterioare ale elevilor, permițându-le acestora să lege ceea ce știu, deja, de noile informații care trebuie să fie învățate și, mai ales, atunci când nu există mentalitatea „unicului răspuns corect”. Acest lucru încurajează conectarea noului material cu ceea ce elevii, deja, știu și au experimentat. Iată de ce este acest aspect atât de important:

1. **Relevanța și contextul personal.** Când elevii pot pune în relație noul material cu acele cunoștințe și experiențe pe care le-au achiziționat anterior, acesta devine relevant și ușor de înțeles. Ei pot vedea cum informația se aplică în viața lor cotidiană.

2. **Consolidarea cunoștințelor existente.** Construirea pe baza cunoștințelor și experiențelor anterioare permite consolidarea informațiilor, deja, învățate. Elevii pot face conexiuni între ceea ce știau și ceea ce învață acum.
3. **Încurajarea gândirii critice.** Atunci când elevii sunt încurajați să reflecteze asupra a ceea ce știu și să își pună întrebări se stimulează gândirea critică și analitică.
4. **Creșterea încrederii în sine:** Când elevii realizează că au, deja, cunoștințe valoroase, se dezvoltă încrederea în sine. Aceasta îi încurajează să participe activ și să fie implicați în procesul de învățare.
5. **Adaptarea la nevoile individuale.** Cunoașterea nivelului de cunoștințe și experiențe anterioare ale elevilor le permite profesorilor să personalizeze procesul de învățare, oferind suport suplimentar acolo unde este necesar sau oferind provocări mai mari pentru elevii care se situează la un nivel avansat de înțelegere și cunoaștere.
6. **Motivația și angajamentul.** Atunci când elevii văd că ceea ce învață are legătură cu toate cunoștințele pe care le dețin și cu experiențele lor de viață, ei sunt motivați să se angajeze în procesul de învățare.

În concluzie, învățarea care se bazează pe cunoștințele și experiențele anterioare ale elevilor este un mod eficient prin care aceștia își construiesc asimilarea de informații și formarea de competențe într-un mod semnificativ și relevant pentru viața lor. Este o modalitate puternică de a încuraja angajamentul și înțelegerea profundă a materiei.

Totodată, trebuie ținut cont de faptul că este nevoie de timp pentru comunicare și feedback, pentru a ne exprima anumite gânduri în propriile noastre cuvinte și a auzi cum sună. Fără comunicare, nu apare ocazia de a auzi feedback-ul celorlalți, care permite șlefuirea ideilor și reflectarea în continuare. Pentru a promova implicarea activă, lecțiile trebuie să le acorde suficient timp elevilor pentru a-și exprima ideile și pentru a primi feedback de tip constructiv. Atunci când gândurile sunt verbalizate într-o atmosferă care încurajează comunicarea, ideile se formulează și se clarifică mai bine.

Este bine știut faptul că elevii nu gândesc întotdeauna liber în legătură cu ideile care sunt importante pentru ei. Adesea, ei așteaptă ca învățătorul să le dea „singurul răspuns bun”. Elevii care participă activ emit, însă, anumite ipoteze, aranjând ideile și conceptele în diverse feluri. Unele dintre aceste combinații sunt mai productive decât altele, uneori pot părea rezonabile la început și mai puțin valoroase ulterior. Alteori, dimpotrivă, unele conceptualizări pot părea aberante, la prima vedere, pentru a deveni interesante prin perfecționare sau prin schimbarea perspectivei.

Pentru ca elevii să participe activ, trebuie să li se permită să se desfășoare spontan, să speculeze, să creeze, să afirme diverse lucruri, fie că sunt evidente, fie că par aberante. Atunci când elevii înțeleg faptul că acest comportament este acceptabil, se angajează activ în desfășurarea activităților de orice fel.

Odată ce elevii se simt liberi să facă speculații, va apărea diversitatea de opinii și idei. Odată ce elevii se simt încurajați să facă speculații și să își exprime liber opiniile și ideile, acest lucru va contribui la apariția diversității de perspective în clasă. Acest aspect aduce numeroase beneficii:

1. **Stimulează gândirea creativă.** Încurajarea speculațiilor și a ideilor libere îi ajută pe elevi să își dezvolte creativitatea și să gândească în mod inovator.
2. **Dezvoltă gândirea critică.** Elevii vor fi mai predispuși să analizeze și să evalueze diferitele idei, ceea ce îi va ajuta să-și dezvolte gândirea critică și abilitatea de a lua decizii fiind informați.
3. **Promovează comunicarea eficientă.** Elevii vor fi mai dispuși să își exprime ideile și să le susțină în fața colegilor lor, dezvoltând, astfel, abilități de comunicare esențiale.
4. **Creează un mediu deschis și incluziv.** Elevii vor simți că opinia lor contează, ceea ce va promova un mediu de învățare deschis, în care fiecare se simte acceptat și apreciat.
5. **Încurajează învățarea colaborativă.** Diversitatea de opinii și idei poate să încurajeze colaborarea și lucrul în echipă, în care fiecare membru aduce o perspectivă unică.
6. **Învață toleranța și respectul față de diferențe.** Elevii se vor obișnui să aprecieze și să respecte opinii și perspective diferite, contribuind, astfel, la dezvoltarea unui mediu de învățare tolerant și respectuos.
7. **Stimulează interesul și motivarea.** Când elevii se simt liberi să își exprime ideile, ei se vor simți implicați în procesul de învățare, ceea ce va stimula interesul și motivația lor.

În concluzie, încurajarea elevilor să facă speculații și să își exprime liber ideile este un aspect crucial în promovarea unei învățări active, dinamice și semnificative. Aceasta contribuie la dezvoltarea unui mediu de învățare bogat în perspective și în idei, pregătindu-i pe elevi pentru a deveni gânditori critici și cetățeni implicați în societate.

Așa se întâmplă întotdeauna când se renunță la convingerea că există un singur răspuns corect: vor apărea atâtea opinii, câți elevi există. A încerca să limitezi exprimarea opiniilor, ar însemna să limitezi gândirea și participarea elevilor. De fapt, trebuie creată în clasă o atmosferă care să le confere elevilor siguranța că de la ei se așteaptă și se acceptă o gamă largă de opinii și idei.